

Project Pleegzorg 2: Landelijke studiedag

“Terug-naar-huis”, de hulpverleningsvariant in de pleegzorg

In de special van deze PI Nieuwsbrief geven we een korte impressie van de landelijke studiedag over de hulpverleningsvariant, die op 30 oktober jl. plaatsvond in De Meervaart te Amsterdam.

Ongeveer 420 mensen hebben zich aangemeld voor deze dag. Gezien de beperkte workshopruimte konden er 350 mensen deelnemen aan de studiedag. De dag werd geopend door oud olympisch schaatskampioene Yvonne van Gennip.

“Terug-naar-huis”, een echte kans!

Inleiding van Riet Portengen

De aftrap van het ochtendprogramma werd gedaan door Riet Portengen van TOPIC.

“Terug-naar-huis” is geen sprookje maar bestaat echt! Trillium, IFCO 2001, en Fonds voor Rabobanken hebben het destijds mogelijk gemaakt dat overal in het land diverse veldexperimenten zijn gestart met als thema: “Terug-naar-huis”. Er is een landelijke ontwikkelgroep gestart waar o.a. ervaringen werden uitgewisseld over de diverse veldexperimenten.

Er zijn verschillende varianten van “Terug-naar-huis”, zowel wat betreft organisatie (bijvoorbeeld het werken met één systeembegeleider), als wat betreft naamgeving. Riet Portengen geeft de voorkeur aan “Terug-naar-huis”. Met deze naam geef je het best uitdrukking wat je voor ogen hebt; namelijk werken aan een thuisplaatsing.

“Terug-naar-huis” is bedoeld voor kinderen en jeugdigen van 0-18 jaar. De kracht van “Terug-naar-huis” is volgens Riet Portengen gelegen in het uitgangspunt “ouders helpen ouders”: ouders blijven verantwoordelijk, ouders zoeken zelf de mensen uit die hen daarin ondersteunen, het familie en sociaal netwerk participeert en het is samen werken, samen leren.

Bij “Terug-naar-huis” wordt er gericht gewerkt aan de veiligheid en de ontwikkeling van het kind. Continuïteit is belangrijk. “Terug-naar-huis” kent diverse fasen met duidelijk geformuleerde doelen. De verschillende perspectieven worden met elkaar verbonden. De professional vult alleen daar aan waar behoefte aan is. De kunst is volgens Riet Portengen om enerzijds voldoende zorg in te zetten, zodat “Terug-naar-huis” een echte kans van slagen heeft, maar anderzijds niet teveel zorg om de verantwoordelijkheid van ouders tot hun recht te laten komen.

De kern van “Terug-naar-huis” heeft Riet Portengen beschreven in een miniboekje wat uitgereikt is aan de deelnemers tijdens de studiedag. Daarnaast is een map samengesteld met een uitgebreide methodiekbeschrijving. Voor meer informatie over deze map en de wijze van bestellen, zie hiernaast bij de rubriek “Publicaties”.

“Signs of safety”

Videolezing van Andrew Turnell

Andrew Turnell is maatschappelijk werker en gezinstherapeut in Perth, Western Australia. Hij is een specialist in oplossingsgerichte, kortdurende therapie. Hij werkt voornamelijk met gezinnen waar kindermishandeling plaatsvindt of wordt vermoed. Tijdens de studiedag werden zijn ideeën via een videolezing gepresenteerd.

Turnell ontwikkelde met collega's een manier van werken om de verantwoordelijkheid voor veiligheid van bedreigde kinderen te nemen en tevens op gelijkwaardig niveau de krachten en verantwoordelijkheden van ouders aan te spreken.

Bij zijn methode van werken wordt er met alle betrokkenen (ouders, netwerk, etc) geïnventariseerd waar er bedreigingen liggen ten aanzien van de veiligheid van kinderen en waar krachten liggen. Als er een bedreiging is geformuleerd, wordt aan alle betrokkenen gevraagd aan te geven hoe groot zij de kans achten dat deze bedreiging ook daadwerkelijk tot uiting zal gaan komen, op een schaal van 1 tot 10. Op deze manier krijgt iedereen zicht op de veiligheid van de kinderen. Uiteraard behelst de methodiek nog meer. Iedereen die interesse heeft in de videolezing van Andrew Turnell kan de video bestellen via de website: www.octir.nl achter de link T(raining): november 2003 “Signs of safety” video.

Communicatie met kinderen; een dilemma van volwassenen?!

Inleiding van: Karel Mulderij

Dr. Karel Mulderij van KIDpartners is gespecialiseerd in het onderzoeken, beschrijven en analyseren van de kinderlijke belevingswereld. Hij is adviseur en trainer in het verkrijgen van informatie over en van kinderen en jongeren. Karel Mulderij confronteerde de zaal met de manier waarop volwassenen veelal communiceren met kinderen. Dit deed hij op een soms hilarische manier. De vraag van een kind of planten ook baby's willen, moeten we niet te snel afdoen als een onzinnige vraag van een klein kind die vooral toch niet beter weet. In tegendeel, je kan ook tegen het kind zeggen dat je het een mooie, maar ook moeilijke vraag vindt. Vraag het kind of je er even over na mag denken. Dat vindt het kind goed en in elk geval veel beter dan dat je het antwoord schuldig blijft.

De vragen die volwassen stellen zijn vragen als: “hoe was het op school”, “Leuk” zegt het kind. “Was Martin er vandaag weer?”, “Ja” zegt het kind. Op deze manier kunnen we dit lijstje continueren. Karel Mulderij benadrukt het belang van de stilte tussen het antwoord van het kind en de volgende vraag die de volwassenen eigenlijk van plan is te gaan stellen. De volwassen hoeft namelijk niets te zeggen. Als je echt luistert en tot zeven weet te tellen, wordt het kind uitgenodigd zijn verhaal te vertellen. Deelnemers kregen tips en een huiswerkopdracht mee van Karel Mulderij.

Leestips

Een lijst met publicaties van artikelen en boeken over het onderwerp communiceren met kinderen is op te vragen bij Linda Steensma: steensma@mogroep.nl

Surftip

Sinds februari 2003 brengt KIDpartners maandelijks een nieuwsbrief uit: KIDmail. Daarin geven zij interviewtips en wijzen op publicaties, websites en persberichten over kinderen en jongeren. Toezending via de e-mail is gratis: mail naar info@kidpartners.nl of bezoek de website: www.kidpartners.nl

Workshops

Het middagprogramma bood een variëteit aan workshop waarin de deelnemers in twee rondes meer concreet met onderdelen van de "Terug-naar-huis"-methodiek konden kennismaken. Dit uitgebreide workshopprogramma is tot stand gekomen door de enthousiaste medewerking van de workshopleiders, die bereid waren hun ervaringen met de deelnemers te delen. Hieronder staat een overzicht van de workshops. Mogelijk is dit een inspiratiebron voor het organiseren van regionale themabijeenkomsten.

1. "Terug-naar-huis"; een échte kans!

Kennismaking met een aantal technieken en vaardigheden uit "Terug-naar-huis", tevens aandacht voor organisatie- en beleidsontwikkeling rond de methodiek.

Verzorgd door: TOPIC

2. Empowerment en veiligheid

Handreiking voor een empowermentgerichte werkwijze, die recht doet aan de zorgen van een behandelaar; ontwikkeld in het werken met multi-problem-gezinnen.

Verzorgd door: RMPi Barendrecht

3. Communicatie met kinderen: nu de praktijk

Dilemma's rond communicatie met kinderen: op welke manier nemen we kinderen serieus? Hoe voorkom je suggestieve vragen en daag je kinderen uit hun eigen verhaal te vertellen?

Verzorgd door: JONG-jeugd,

4. Samenwerking met ouders & pleegouders

De samenwerking tussen ouders en pleegouders komen bij "Terug-naar-huis" in een ander perspectief te staan, onder het motto "Ouders helpen ouders". Wat zijn de filosofie, uitgangspunten en de resultaten?

Verzorgd door: AZZ (Zeeland) en De Oosterpoort (Noord Oost Brabant)

5. Samenwerken in een zorgteam

Het werken in een zorg team leidt tot een activerende en betrokken hulpverlening: ervaringen successen en knelpunten.

Verzorgd door: De Combinatie (Zuid Oost Brabant)

6. Informatie, analyse & diagnostiek

Met diverse instrumenten wordt in de eerste fase van "Terug-naar-huis" informatie verzameld om de hulpvraag in beeld te brengen.

Verzorgd door: XONAR (Zuid Limburg) en De Oosterpoort (Noord Oost Brabant)

7. Sociale netwerkstrategieën & familiebeeraad

Gestructureerde manier om ouders, kinderen, familie en sociaal netwerk aan te spreken op hun deskundigheid, krachten, mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

Verzorgd door: Jeugdzorg Drenthe

8. Best practices: stapeling modules

Naast het werken met één systeembegeleider, kunnen specifieke onderdelen worden toegevoegd zoals ouderbegeleiding door een ambulante hulpverlener.

Verzorgd door: Zorgteam Zuid Limburg (XONAR en Bureau Jeugdzorg)

9. Best practices: één systeembegeleider

Ervaart een systeembegeleider een spanningsveld in het werken met én ouders én pleegouders?

Verzorgd door: Centrum voor Pleegzorg Rotterdam

10. "Terug-naar-huis" vanuit het perspectief van pleegouders

Wat betekent het werken in een hulpverleningsvariant voor pleegouders en welke eisen worden er aan hen gesteld?

Verzorgd door: CARDEA - Leiden

Regionaal voorbeeld

Oplossingsgericht werken in Drenthe

In Drenthe wordt de visie oplossingsgericht management en oplossingsgericht werken breed geïmplementeerd in de gehele instelling voor Jeugdzorg. Het uitgangspunt van de visie is uitgaan van de krachten van de cliënt. De klant formuleert zijn eigen doelen, de klant werkt, de hulpverlener neemt het niet over. De training oplossingsgericht werken volgens *het Brugse model* gaat uit van de *8 stappen dans*. Zowel directie, management, leidinggevenden als gedragswetenschappers volgen de training of volgen deze nog. Iedereen in de instelling heeft intervisie. Op deze manier komen groeps werkers, pleegzorgwerkers en ambulante werkers elkaar tegen.

Meer informatie over de training volgens *het Brugse model* is te vinden op www.korzybski.com

Meer informatie over de implementatie van de training in de instelling en ervaringen is op te vragen bij Fenny Wijnholds, e-mail: pleegzorg@jeugdzorg-drenthe.nl

Publicatie

Methodiekmap "Terug-naar-huis"

De methodiekmap "Terug-naar-huis" kost 15,00 euro per exemplaar, exclusief verzendkosten. De methodiekmap is te bestellen bij TOPIC, Riet Portengen: e-mail: topic@globalxs.nl

Anders denken anders doen

De pleegzorgprojecten "Terug-naar-huis" een tussenbalans
Deze Trilliumbrochure is geschreven door Maurice van Lieshout en is december 2001 verschreven. Aan de hand van een aantal casussen wordt de werkwijze in de "Terug-naar-huis" projecten beschreven. Naast de praktijkverhalen, biedt de brochure een tussenbalans: resultaten, knelpunten en vervolgstappen.

Een exemplaar van "Anders denken, anders doen" kunt u gratis bestellen bij de MOgroep: vandenborn@mogroep.nl

Studiedag

"Werken met ouders in de pleegzorg"

Het project pleegzorg 2 organiseert in het voorjaar 2004 een studiedag rond het thema "Werken met ouders in de pleegzorg". Binnenkort ontvangt u nader bericht over de inhoud en de datum van de studiedag.

Toekomst hulpverleningsvariant

Voor kinderen en ouders is het wenselijk dat er de mogelijkheid is om vanuit een pleegzorgplaatsing terug te werken naar huis. Ten tijde van Trillium is dit duidelijk beschreven in het visiedocument. Daar waar de sector destijds volmondig "ja, wij willen" heeft geroepen is het nu tijd om deze "ja" om te zetten in de praktijk.

De methodiek heeft via de veldexperimenten en uitgebreide uitwisseling in de landelijke ontwikkelgroep concreet vormgekregen en is nu beschreven. De methodiekbeschrijving is een goed hulpmiddel bij het implementeren van de hulpverleningsvariant. Ruim de helft van de instellingen voor pleegzorg heeft ervaring opgedaan met de "Terug-naar-huis"-methodiek. Organisaties kunnen profiteren van de elders opgedane ervaring.

De projectfase en daarmee de projectfinanciering is nu voorbij en instellingen staan nu voor de omslag om deze methodiek een plek te geven in het reguliere aanbod. Binnen de Wet op de Jeugdzorg wordt het mogelijk om op deze variant te indiceren. De toekomst zal uitwijzen hoe succesvol de hulpverleningsvariant is en of cliënten en pleegouders tevreden zijn over deze vorm van hulpverlening.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.